

Muzeum Polskich Formacji Granicznych

<https://muzeumsg.strazgraniczna.pl/muz/formacje-ochrony-granic/biografie/1918-1939/kadra/a-c/stefan-ciba/50927.Stefan-Ciba.html>
2024-07-27, 15:44

plk dypl. Piech. **Stefan Ciba**. Urodzony 22 VIII 1901 w Wielowsi, pow. Tarnobrzeg, syn Bartłomieja i Anny z Malinowskich. Nauki pobierał w latach 1911-1918 w 8-klasowym, filologicznym państwowym gimnazjum w Jaśle. Jak napisał w życiorysie: „[...] nie ukończyłem go zupełnie, bo z 8 klasy wyrwała mnie wojna ukraińsko-polska”. Egzamin dojrzałości zdał po zakończeniu walk. Studiował następnie w SGGW (4 semestry agronomii). 1 XI 1918 wstąpił „[...] do najbliższej formacji wojskowej tj. Powiatowej Kompanii w Jaśle”. Po dwutygodniowych ćwiczeniach wyruszył na odsiecz Lwowa pod dowództwem kpt. Zajązkowskiego (dca 1 komp. 5 p.p. Legionów). Przebył całą kampanię ukraińską, uczestniczył m.in. w wypadach na Janów i Dublany oraz w walkach obronnych wokół Lwowa (do 1 III 1919). Następnie brał udział w walkach pozycyjnych (do 20 IV 1919), w ofensywie wielkanocnej, w bitwach pod Lesienicami, o Czartkowską Skałę i Winniki. Był kontuzjowany w pierś. Za waleczność awansowano go do stopnia kpr. W walkach tych i następnych służył jako dca i celowniczy c.k.m.

Od 16 VIII 1919 do 15 VIII 1920 służył w baonie zapas. 5 p.p. Legionów w Warszawie jako instruktor, następnie został skierowany do SPPiech. w Warszawie, którą ukończył z lok. 1/32 (prymus). Powrócił do 5 p.p. Legionów (Lida), skąd 30 IX 1922 został przeniesiony do 3 p.strz. Podhalańskich, gdzie dowodził plutonem łączności w Bielsku. Awansował do stopnia ppor. 1 IV 1921, a do stopnia por. 1 I 1923 (ze starsz. od 1 XII 1922).

15 VIII 1923 został odkomenderowany na 4-miesięczny III kurs pułkowych oficerów łączn. w Zegrzu, następnie do 1 III 1925 służył w 3 p.strz. Podhalańskich. 10 III 1925 został przydzielony do 13 baonu KOP „Kopyczyńce” jako dca plutonu c.k.m. 1 III 1929 został skierowany do Referatu Wyw. Oddz. II Sztabu 4 Brygady KOP (Podole), a następnie do plac. wyw. nr 9 w Czortkowie jako oficer kontrwywiadowczy. W tym okresie dca Brygady, plk Eugeniusz Godziejewski, i dowódca pułku „Czortków”, ppłk dypl. Artur Maruszewski, wystąpili z wnioskiem o odznaczenie Stefana Ciby Srebrnym Krzyżem Zasługi, argumentując: „Zyskane doświadczenie wykorzystuje w całej pełni z nadzwyczajną gorliwością na stanowisku oficera wywiadowczego batalionu, oficera kontrwywiadowczego 4 Brygady KOP i placówki wywiadowczej Nr 9, osiągając bardzo poważne rezultaty. Cały szereg likwidacji elementów wrogich Państwu Polskiemu i poważnych sieci szpiegowskich przeprowadzonych zostaje dzięki jego wyłączonej pracy”.

Jako wyróżniający się oficer widziany był jako kandydat do studiów w WSWoj., gdzie został skierowany 1 I 1933 (kurs przygotowawczy) z 69 p.p. (17 DP), w którym służył od 1 III 1931 jako dca plutonu łączności i dca komp. Studia ukończył 30 X 1935 (promocja XIV) i został awansowany do stopnia kpt. dypl. (ze starsz. od 1 X 1934).

Do 31 X 1937 służył w 25 DP jako pierwszy oficer Sztabu, następnie w 84 p.p. strz. Poleskich jako dca komp. do 1 I 1939. Został wytypowany do służby w Oddz. II SG i skierowany na „studia językowe” do Niemiec, skąd wrócił po 2 miesiącach. Od 1 III 1939 pracował w Oddz. II SG, w SR „Niemcy” w Wydz. IV Ewidencji i Studiów jako referent. W trakcie kampanii 1939 r. znalazł się w pierwszym rzucie Oddz. II Szt. NW jako referent w SR Sytuacyjnym „Niemcy”. Po przekroczeniu granicy Rumunii przebywał w obozie oficerskim w Bałs, gdzie pełnił funkcję polskiego komendanta obozu. 11 XI 1939 uciekł z obozu internowania, został wyewakuowany przez ataszat wojskowy w Bukareszcie do Francji, gdzie zameldował się 30 XI 1939 (koszary Bessieres w Paryżu). Stamtąd natychmiast przeniesiono go do obozu oficerskiego w Parthenay, gdzie był wykładowcą i instruktorem (do 28 II 1940.)

Szef Oddz. II, płk dypl. Smoleński, w załączniku do sprawozdania z działalności Oddz. II Szt. NW z listopada 1939 opiniował: „Bardzo solidny i inteligentny oficer. W Oddz. II od roku, pracował w ewid. niemieckiej oraz w Wydz. Sytuacyjnym. Nadaje się bardzo dobrze na kierownika działu Inf. w sztabie dywizji i I Korpusu, obecnie w Oddz. II mniej potrzebny”.

Powrócił jednak do pracy w wywiadzie od 1 III 1940 jako kierownik referatu w Wydz. Studiów „Niemcy” Oddz. II Szt. NW. Na tym stanowisku pozostawał do upadku Francji. Był ewakuowany do Wielkiej Brytanii, gdzie od 1 VII 1940 do 31 III 1942 służył w dowództwie 1 BStrz. jako szef Oddz. Wyw. W międzyczasie ukończył w 1940 miesięczny kurs brytyjski oficerów sztabowych w Londynie. Od 1 IV 1942 objął funkcję kwatermistrza w 1 SBStrz., a od 15 II 1944 tę samą funkcję w 2 DGPanc. przemianowanej w lutym 1945 na 4 DP. 1 I 1943 awansował do stopnia mjr. dypl. Wniosek awansowy do stopnia ppłk. dypl. z 11 IV 1946 podpisał dca 4 DP, gen. bryg. Kazimierz Głabisz. W opinii służbowej Stefan Ciba oceniany był jako bardzo dobry. Gen. Głabisz napisał: „Oficer o bardzo mocnym charakterze, śmiały i życiowy w sądach, konsekwentny i wymagający od siebie i innych, szybki i dokładny w pracy. Umie wyrobie sobie posłuch, choć nie zawsze jest taktowny. Doskonały organizator o bardzo bystrej umysłowości i dużej wiedzy fachowej (zwłaszcza w dziale Kwatermistrzostwa). W tej dziedzinie wybitny. Nadaje się także na szefa Szt. Dyw.[izji] lub Kwatermistrza Korpusu”.

Został ppłk. dypl. (ze starsz. od 1 I 1946). Zasługi Stefana Ciby zostały docenione także w odznaczeniu go Złotym Krzyżem Zasługi z Mieczami: „Za wielce ofiarną i wydajną pracę na funkcji Kwatermistrza. Dyw.[izji] Piech, w szczególności. Był nieprzerwanie na odpowiedzialnych stanowiskach od 1 VIII 1940 i nigdzie nie zawiódł”.

13 IX 1946 zaciągnął się do PKPR, skąd zwolniony został 12 IX 1948. Po wojnie przebywał na emigracji w Wielkiej Brytanii. Awansował do stopnia płk. (ze starsz. od 1 I 1964). Był

członkiem Koła Żołnierzy 4 DP. Zmarł nagle w Londynie 8 III 1975, został pochowany na North Sheen Cemetery. Żonaty z Wandą z Miszczaków, syn Andrzej (1936).

Odnaczenia:

- Złoty Krzyż Zasługi z Mieczami (1946),
- Srebrny Krzyż Zasługi (1938),
- Medal Wojska Polskiego - dwukrotnie (1946),
- Medal Pamiątkowy za Wojnę 1918-1921 (1928),
- Medal 10-lecia Odzyskanej Niepodległości (1928),
- Srebrny Medal Długoletniej Służby,
- Brązowy Medal Długoletniej Służby,
- Defence Medal (bryt.),
- War Medal (bryt.; 1939/45).

Opracował: **Tadeusz Dubicki, Andrzej Suchcitz**. Tekst ukazał się w: Oficerowie wywiadu WP i PSZ w latach 1939-1945, Tom I, Warszawa 2009, s. 73-75 .